

Kávésok Lapja

XIV. évfolyam.

A Budapesti Kávésok Ipartestületének hivatalos lapja

16. szám.

Szerkesztőség:

Budapest, VIII. József-kr. 38. 1/5. Tel: 1-303-75

Felelős szerkesztő:

DR. HAVAS NÁNDOR

Kiadóhivatal:

Budapest, VIII., Rökk Sz. u. 31. Tel: 1-314-00

Emlékeztető

MIRŐL NE FELEDKEZZÉK MEG?

Augusztus 20-ig befizetendő az általányozott és zenés kávéházak vigalmi adója.

Augusztus 25-ig befizetendő a személyzet illetményeiből levont kereseti, külön- és rokkantellátási-adó.

Szeptember 1-én, 2-án és 3-án d. e. 10—2 között tartatnak meg az 1938—1939. évre szóló utólagos tanonciskolai beiratások.

Szeptember 5-én kezdődik a tanonciskola 1938—1939. tanéve.

Szeptember 5-ig megfizetendő a III. negyedévi üzletrbér második részlete.

Szeptember 6-ig megfizetendő a nem általányozott és nem zenés kávéházak vigalmi adója.

Szeptember 10-ig tartoznak az adóközösség tagjai szeptember havi forgalmi és fényüzési adójukat megfizetni.

Szeptember 15-ig fizetik a fényüzési adót azok, akik nem tagjai az adóközösségnek.

A Magyar Kávésipari Évkönyv 1938. évi évfolyama tartalmazza a kávésiparost érdeklő összes rendeleteket. Ára 3.— pengő.

Megszerezhető az ipartestület irodájában.

Kékkönyv*

Két szakmabeli „kékkönyv”-et írt és adott ki a pincérek dolgozója. Ez a könyv tele van panasszal. Nem hiszem, hogy van szakma, melynek munkásai több-kevesebb joggal ne sorolhatnák fel mesterségük feltételeinek visszaállításait. A könyvből, melyet figyelmesen olvastam, értesültem a szomorú tényről, hogy a pincérek ma, két évvel a borralaló eltörlése és a százalék-rendszer bevezetése után, éppen olyan elégedetlenek helyzetükkkel, mint voltak a borralalós időkben. Keveslik a fizetést, kifogásolják, hogy a pincérnek nincs módja ellenőrizni a vendéglős, vagy kávé elszámolását. Ugyanakkor a vendéglős és a kávé — joggal — tiltakozik az ellen, hogy a pincér betekinthesse az ő üzleti könyveibe. Egyszóval, a szakma morog. Nem mondom azt sem, hogy nincs oka morogni.

Nincs még egy város, ahol a fogyasztó, a kávéházi és vendéglői látogató olyan meghitt, családias viszonyban élne a pincérekkel, mint Budapesten. Mi, a törzsvendégek, keresztneveükön szólítjuk pincéreinket, érdeklődünk családi bajaik, magánéletük iránt. A pincér bizalmasunk. Minden jogunk megvan hát, hogy bizalmasan szóljunk hozzá. Föltételezem, hogy a „Pincérek kékkönyvé”-nek szerzői szakmabeli munkások. Ezért, két félbarna között, ezt mondom nekik:

— Hallgasson ide, kérem. Önök könyvbe foglalták „a szállodai és kávéházi alkalmazottak panaszait”. Ez a panaszkönyv meggyőzött arról, amit régebben is tudtam, hogy a pincérek sorsa nem ró-

*) A Pesti Hírlap aug. 3-iki számában jelent meg az illusztris írónak ez az érdekes cikke, melyet a szerző engedélyével közlünk.

55 év óta a főváros vezető tejüzeme a

Telefon: *1-462-65

KÖZPONTI TEJCSARNOK

Elsőrendű minőségű tej- és tejtermékek

360 fióküzlet, 1000-nél több árusítóhely.

Kávéházak, szállodák, tejivók, kávémérések szállítója.

Budapest, VII., Rottenbiller-utca 31.

Telefon: *1-462-65

zsás, a százalékos rendszer mai formájában nem sokat segített rajtuk. Engedje megmondanom, hogy rajtunk, vendégeken sem segített. Két éve fizetjük a százalékot: ideje, hogy elmondjuk tapasztalatainkat. Ideje, hogy mi, vendégek is kiadjunk egy „kétkönyv”-et, vagy valami hasonlót. Elvégre bennünket is érdekel a kérdés, s eléggé közvetlenül. Az Önök panaszkönyve helyesli a százalékot elvben, s rosszulja, mint kialakult gyakorlatot. Két év előtt én is helyeseltem elvben. Ma már nem helyeslem. Valami baj van itt. Papíron gyönyörűen egyezik minden, de az élet fűtül a papírelméletekre. Két év alatt a gyakorlatban kialakult a százalék-rendszer mellett egy új borraivaló-rendszer. Ez a rendszer csendes, szemérmes. De itt van. Nem lehet többé küzdeni ellene. Budapest egyik legjobb forgalmú vendéglőjének tulajdonosa, ahol a pincérek átlagban háromszáz pengőt keresnek havonta, mondta nekem a napokban: „Ma ott tartunk, hogy van tíz százalék a számlán, s van hozzá tíz százalék borraivaló.” Elismerem, hogy ritka az üzem Pesten, ahol a pincér átlagosan háromszáz pengőt keres egy hónapban. Sokan beérik ez összeg felével, harmadával. Minden részvétem a pincéreké; de most én beszélek, a vendég. A százalék-rendszer az én számomra például teljesen megbukott. Egyike voltam az elsőnek, aki lelkesen helyeseltem, külföldi példákra hivatkoztam, a francia, svájci, cseh, német példára. Két év előtt, az első napokban, talán megálltam, hogy ne adjak borraivalót. De az első hét végén már nem álltam meg. Miért? Nem tudom... Mert magyar vagyok. Mert ilyen vagyok. Így neveltek... Most jut eszembe, hogy külföldön, Németországban, Franciaországban, még Angliában is adtam borraivalót a százalék mellé. (És mellékesen mondom: elfogadták. Nem sértődtek meg.) A francia is ad külön, legalább is a kávéházban. Ad a pincérnek a nagy vendéglőben, ad a maitre d'hotelnek, aki segítségére volt tanácsaival az ételek kiválasztásában. Az angol nem ad külön semmit. A német sem ad. A cseh soha sem ad külön egy vasat sem. Az északi helyzetet nem ismerem. Olaszországban szigorúan ti-

los a borraivaló; de nem kell félni, ott is elfogadják. Mi következik mindebből?... Hogy vannak népek, melyeknek karakterével nem illik össze a borraivalómentes százalék-rendszer, s vannak népek, melyek kitűnően kibírják, hogy ne adjanak borraivalót. A magyar nem bírja ki. Ad, mert... szóval ad. Hiába mondja neki a hatóság: „Kérem, a pincér megkapja a százalékot, Ön nem tartozik semmivel.” Ad, mert ilyen a természete, mert így szokta meg, mert szereti az egyéni kiszolgálást, melyet egyéni módon honorál. A százalék-rendszer lehet eszményi elmélet. A magyar vendég számára megbukott. Csak ezt akartam mondani, két év után. Egyébként fizetek. Volt egy kávé, egy kifli... fogja kérem, ez meg itt van magának.

Márai Sándor.

A minimális munkabérek ügye

RENKIVÜLI KÖZGYŰLÉS — 1938. augusztus 5-én.

Kartársaink előtt ismeretes, hogy a legkisebb munkabérek megállapítására kiküldött bizottságnak 1938. évi május 15-én hozott határozatát ipartestületünk elnöksége — az annak idején megtartott rendkívüli közgyűlés egyhangú határozata folytán — megfellebbezte. A m. kir. kereskedelemügyi miniszter a beérkezett nagyszámú fellebbezést elbírálva, a sérelmes határozatot feloldotta és a bizottságot újabb határozathozatalra utasította. A bizottság f. é. július 15-én és 18-án tartotta újabb ülését dr. Vajna Ede helyettes elnök vezetése mellett, ahol az egész anyag újabb tárgyalás alá vétetett. Bármennyire is harcoltak iparunk képviselői a sérelmes munkabéretételek ellen, és elmentek a maximális áldozatokig, a bizottság eredeti álláspontján alig volt hajlandó valamit módosítani. A felszolgáló személyzet heti 12 pengős bérét bizottsági tagjaink is elfogadták, csupán a kötelező ellátás elejtését kérték. A hosszas vita eredménye az lett, hogy a bizottság — az egész vonalon kötelező étkezés helyett — hozzájárult ahhoz, hogy az étkezés csak a tényleges szolgálati idő alatt jár. Viszont határozatilag kimondották, hogy ez az étkezés mindig természetben szolgáltatandó ki és meg nem váltható. Némi eredményt értünk el a konyhafőnök állásának megszabásánál, ahol az eddigi — 3 alkalmazottal dolgozó chef ezen minősége legalább 2 szaképzett férfi szakács alkalmazásához van kötve. Az önálló szakács bére is némileg mérsékelte, de ez is oly magas fizetési tétel, hogy ezeket iparunk nem bírja el, végül töröltetett a tanoncok munkabérére vonatkozó határozmány.

A testület elnöksége szükségesnek látta, hogy a munkabérmegállapító bizottság újabb határozatát a testület plénuma előtt ismertette, ettől várja annak eldöntését, hogy az újabb határozatot megfellebbezze-e, vagy sem. Folyó évi augusztus 5-én délután 5



**SZENT
ISTVÁN
CSALÁDI SÖR**

**1½ literes
zárt palackokban**

Kőbányai Polgári Serfözde
gyártmánya

óra rendkívüli közgyűlést hívott egybe, melyen a következő testületi tagok vettek részt:

Mészáros Győző elnök, dr. Kállay Albert szfv. tanácsjegyző, iparhatósági biztos, Gál Arnold, Szabó Samu alelnökök, vitéz Bertha Gyula, Bock Lajos, Brett József, Beermann Béla, Bodó Adolf, Bauer Jenő, Bergmann N., Bergl Gusztáv, Deák Sándor, Dobó N. (Miénk kávéház), Fischer Ármin, Gebauer Béla, Gordon Sándor, Grosz Ödön, Herlinger József, Harcsák György, Jovits Jenő, Katona István, Kaiser Sándor, Kaiser Lajos, Klauber József, Kozma Jenő, Mann Géza, Mezei László, Markovics Lajos, Rajna Rezső, Reichmann József, Ottó Dezső, Szűsz Károly, Schaeffer Dezső, Steuer Lóránd, Tarján Vilmos, Tihaméry Kálmán, Vas József, Weiszberger Sándor testületi tagok, dr. Havas Nándor főjegyző, Donáth Andor aljegyző.

Mészáros Győző elnök, annak megállapítása után, hogy a közgyűlés tagjai határozatképes számban jelentek meg, a közgyűlést megnyitotta. A jegyzőkönyv hitelesítésére Beermann Béla és Jovics Jenő testületi tagokat kérte fel. Bejelentette, hogy dr. Strausz Vilmos alelnök, Weingruber Ignác és László elmaradásukat kimentették.

A rendkívüli közgyűlés napirendjére térve, ismertette a munkabérmegállapító bizottság eddigi működését, jelenti, hogy az előző határozat elleni fellebbezésnek a m. kir. kereskedelemügyi miniszter úr helyt adott és a bizottságot újabb határozathozatalra utasította. Ismerteti ezt az újabb határozatot, mely az előzővel szemben igen kis eredményt, sőt bizonyos tekintetben még súlyosbítást jelent. Részletesen felsorolja az új határozat részleteit és a közgyűlés döntését kéri, hogy ebbe az újabb határozatba belenyugodjunk-e, vagy sem? Nem kíván előre állást foglalni, azonban kötelességének érzi, reámutatni az ipar helyzetére és legközelebbi jövőjére. Évről-évre újabb terhek háríthatnak reánk. A vagyonváltság összege most van kirovás alatt, ennek terheivel tisztában vagyunk. A vigalmi adó új szabályozása többterhet jelent. Azt, hogy a folyó évi adókiutetések alkalmával egyenes adóink erőteljesebben „munkáltattak ki”, érezzük és tudjuk. A kávébehozatal újabb szabályozása azt jelenti, hogy nyersanyagaink beszerzése terén újabb drágulással számolhatunk. Most tárgyaljuk a maximális munkaidő szabályozását, melynek rendszere személyzet-szaporítással és több kiadással fog járni, a kormány erősen dolgozik a családi munkabérek bevezetésén, melynek keresztülviteli módja még nincs elhatározva, de bármilyen formában a munkaadók újabb megterhelésével fog járni. Ezek az újabb kiadások olyan többleteket jelentenek, amelyeket megkeresni nem bírunk. Teljes mértékben magunkévá tesszük a kormánynak a szociális kérdések megoldását és könnyí-

PASCHKA ÉS TÁRSA

NAP- ÉS ESŐVÉDŐ
PONYVASZERKEZETEK

GYORSBÁRATRA, ALÁTÁMASZTÁS NÉLKÜL
NAP- ÉS VIZÁLLÓ PONYVÁVAL

KERTEKBEN

TERRASZOKRA

· DÍJTALAN KÖLTSÉGVETÉS · OLCÓS ÁRAK · ELSŐRENDŰ MUNKA ·

TÖRV. VÉDVE REFERENCEK A TOLDALON

tését célzó törekvéseit és elmegyünk a lehetőségek végső határáig, de nagyon kérdéses, hogy ezeket az új terheket bírni fogjuk-e és nem lesz-e azoknak konzekvenciája az üzemek megszünése és a munkanélküliség megnövekedése. Mindezekre való tekintettel, kéri a kartársak állásfoglalását.

Vas József elnök szavaiból azt látja, hogy ezeket az újabb terheket nem fogjuk bírni elviselni. Vannak üzletek, ahol este 5—10 vacsorát adnak el és ugyanennyit kell adni a pincéreknek is. Nem tudja megérteni, mért részesül iparunk ilyen mostoha elbánásban, hogy mindnek tönkre kell mennünk. Kérjük meg a kormányt, vizsgálja meg iparunk helyzetét. Ez a szakma nem olyan, mint más ipari szakma, vagy gyár, ahol az ipari alkalmazott folyvást dolgozik. Néha órák múlnak el, amíg egy vendég bejön és ez alatt a pincér nem dolgozik. Állást foglal a munkaidő szabályozása ellen és javasolja, hogy fellebbezzük meg az újabb bérmegállapítást.

Grosz Ödön már hat évvel ezelőtt megmondotta, hogy annyi adót nem fizethetünk, amennyit reánk kiróttak. Ez akkor volt, amikor a tisztviselők fizetését leszállították. Ezt megéreztük mi is, mert vendégeink tekintélyes része tisztviselőkből állott. Amióta ez a rdeukció történt, mit a magánvállalatok is követtek, ment tönkre üzleteink egy része. Üzletében 20—25 éve dolgozó pincérek dolgoznak, nem kívánja őket megrövidíteni, de az új rendszer mellett állásuk ve-

Ha üzletét, vállalatát eladni óhajtja,

vagy üzletet venni szándékozik,
bizalommal forduljon

SZEDERKÉNYI JÁNOS kizárólag szállodák, kávéházak, vendéglők és testvérüzemek adásvételi irodájához:
Budapest, XI., Horthy Miklós-út 72. szám., félemelet 3. Telefon: 456-023, diszkrét szakértelmű levezetés.

Pörkölt kávé keverékeink

közismerten elsőrendű minőségeit

keletindiából

behozott új különleges kávéfajokkal módosítottuk, amiáltal azok finomsága még az eddiginél is jobban fokozódott.

Kérjen próbafőzéshez mintát

Kávésok Áruforgalmi R.-T.-nál

Budapest, VIII., József-körút 38
Telefon: 1-392-77. Saját pörkölő üzem

szélyeztetve van. Menjünk el küldöttségileg a kereskedelemügyi minisztériumot vezető kormányelnökhöz, 50-60 tagú küldöttséggel, melyet országgyűlési képviselők vezessenek.

Elnök alig hinné, hogy a közel jövőben a kormány felelős tényezői, akik rendkívüli mértékben elvannak foglalva, küldöttségeket fogadnának. Különbösen is igen messzemenő program megvalósulásáról van szó, melyben a kormányt egészen más szempontok vezetik.

Jovics Jenő: valahányszor összejövünk, síránkozunk, azt hiszi erre okunk is van. Ott tartunk, hogy a reánk zúduló terhek súlya alatt össze fogunk roppanni. Teljes mértékben magunkévá tesszük a kormány intencióit, de mindennek van határa. Mi, mint munkaadók, úgy dolgozunk, mint a kulik, nekünk nincs munkaidőnk. A terhek súlya alatt rövidesen sokan fognak közülünk eltűnni. Frontharcos katonák voltunk, nem akarunk semmi mást, mint szerény megélhetést. Az egyik bárd egyik kezünket, a másik a másikat vágja el. Meg kell húzni a vészharangot, mert a kávéházak árait felemelni nem lehet. A bérmegállapítást meg kell fellebbezni.

vitéz Bertha Gyula, ebben a kérdésben mindnyájan egy véleményen vagyunk. Nem látná helytelennek a küldöttségjárást, hogy a miniszter úr vizsgálja felül iparunk ügyét.

Elnök: Helyzetünket megnehezíti az, hogy a vendéglős ipartestület és az ezekhez tartozó érdekeltségek szó nélkül hozzájárultak az új határozathoz. Természetes, hogy később a maguk bőrén fogják megérezni ennek következményét. A mostani tárgyaláson azonban már ők is hangsúlyozták, hogy ezek a bérek csak a mai munkaidő mellett állhatnak meg. Ha a munkaidő megváltozik, a béreket is ahhoz kell alkalmazni.

Ami a küldöttségjárást illeti, rámutat arra, hogy a bérmegállapító bizottság munkarendjét miniszteri ren-

Schillinger Anna Gőzmosógár Rt.
Budapest, VI.,
Vörösmarthy-utca 47b.—Telefon: 1-213-85.
Az ország legrégebb, modernül berendezett gőzmosodája.

delet írja elő. Ez ellen felszólalni, vagy panaszkodni nem lehet, mert az előírt munkarend pontosan betartott. A fellebbezés benyújtásának és elintézésének meg van a maga útja, azt szabályszerűen elbírálják, annak lényegébe a miniszter sem avatkozhatik be. A fellebbezést az elnökség már meg is szövegezte, felhívja a főjegyzőt, hogy annak szövegét ismertesse.

Főjegyző felolvasta a fellebbezés tervezetét.

Tarján Vilmos elismeri, hogy a kormányt helyes intenciók vezették, amikor a szociális védelem rendszerét meg akarja valósítani. A szociális védelem a gyengék védelme az erősebbekkel szemben. Ma azonban eljutottunk oda, hogy mi vagyunk a gyöngék, mi szorulunk védelemre. Helyzetünk teljesen válságos, a vendéglátó ipar sorsa kockára van téve. Vajjon államrezon-e az, hogy ennek az iparnak sok érdemes tagja elhulljon? Volt ugyan egy felfogás, hogy nem kell az egyesek sorsával törődni, azok helyébe akik elhullanak, jönnek mások, újabbak. Ma ez nem igaz, mert ma nagyon sok látszólag jól menő üzlet eladó. Pedig még nem is tudják, hogy minő terhek következnek. Kár ezért a jó adózó terheket viselő iparos rétegért. Azt mondják, hogy Budapest a kávéházak városa. A kávéházak tulajdonosai üzleteikre mindig áldoztak, üzleteiket tataroztatták és hozzájárultak a város szépségéhez. Azt hiszi, ma egy kávé sinesen, aki hajlandó lenne renoválni, de eladni, azt igen. A pincérek, a mi munkatársaink, de csak addig számíthatnak szociális védelemre, amíg a terheket viselni bírjuk. Ha mi elesünk, ők is el fognak esni. Vagy igaz, amit mondunk, vagy nem. Ha igaz, akkor ez a rendelkezés nem helytálló. A Gazdaságkutató Intézettel meg kell állapítani, hogy minő iparunk helyzete. Magáévá teszi a fellebbezés gondolatát, helyesli annak tartalmát, de ennek tárgyalására megfelelő légkört kell teremteni. Nézete szerint sajtó-tájékoztató értekezletet kellene egybehívni és igaz ügyünket a nyilvánosság elé kell terjeszteni.

Elnök helyesnek véli Tarján Vilmos diagnózisát. A bizottsági ülés alkalmával kérte a bizottság elnökét, vizsgálta meg az ipar helyzetét, de erre választ sem kapott. Nem zárkózik el a nyilvánosság tájékoztatása elöl, de úgy véli, az ilyen technikai kérdésekre vonatkozólag határozatot hozni nem praktikus, épúgy, mint a küldöttségjárásra vonatkozólag sem, mert ezen határozatok megvalósítása nem a mi szándékunktól függ, de azok megvalósítását rajtunk kívül álló körülmények hiúsíthatják meg. Kéri a közgyűlést e gondolatok megvalósításával az elnökséget bízva meg, aki a szükséghez képest el fog járni.

Tihaméry Kálmán: az elhangzottak részletesen foglalkoztak a problémákkal. Egyről azonban megfele-

Kristály ásványos forrásvíz csak SzentLukács védjeggyel eredeti

kezett a közgyűlés. Nem vitás, hogy a szociális problémák megoldását elkerülni nem lehet. Ilyen a munkaidő kérdése is, mely a minimális bérekkel szoros junktimban áll. Ha nem kell több munkást beállítanunk, inkább hozhatunk újabb áldozatokat. Legalább is a 11 órás munkaidőt kell megállapítani, ezzel valahogy a kérdést meg tudjuk oldani.

Katona István szerint helyzetünk a legutóbbi fellebbezés óta annyival lett rosszabb, hogy bár a fellebbezést elfogadták, valamit módosítottak is — azonban lényegesebb javulás nem következett be. Attól tart, hogy a fellebbezés felett most már a minisztérium a maga hatáskörében fog dönteni és nem küldi vissza a bizottságnak.

Grosz Ödön a felolvasott tervezetet teljesen helyesnek tartja, mert az mindenre kiterjed, de kérdi, hogy fel van-e benne említve a személyzetet megillető 15 százalék. Külföldön a vendéglátó ipar mindenféle kedvezményben részesül.

Elnök a felszólalásokra válaszolva, felemlíti, hogy a szociális kérdések megoldására a genfi konvenció kötelezi a részes államokat, ez nemzetközi kötelezettség. Ami a százalékrészesedés ügyét illeti, a tárgyalások során többször felemlítette, hogy a vendéglőkben csak 10—12% van érvényben, a kávéházakban 15%, tehát a mi helyzetünk súlyosabb. Ezután felteszi a kérdést, hogy a közgyűlés kívánja-e, hogy az újabb határozat ellen is fellebbezést adjunk be?

A közgyűlés egyhangúlag kimondotta, hogy a fellebbezés benyújtását kívánja. Elnök a határozatot kihirdetve, kijelenti, hogy megfelelően el fog járni és a szükség és lehetőséghez képest az elhangzott indítványokat is fontolóra veszi.

A napirendre tűzött tárgy elintéztetvén, elnök a rendkívüli közgyűlést berekesztette.

Fűzfotelek (terraszra) **új P. 4.80**

Márványasztalok, székek, billiárdasztalok, alpacca, üveg- és porcellánáru, használtan is legolcsóbban:

FRIED, Király ucca 44
KÖLCSÖNZÉS!

Éttermek, kávéházak és egyéb vendéglátó üzemek tulajdonosainak nemzetközi kongresszusa Rómában

A római „Federazione Nazionale Fascista Publici Esercizi”, az olasz vendéglátó ipar reprezentatív képviselőlet a folyó év szeptember hó 21—24 között nemzetközi kongresszust rendez, melyre testületünket és a fővárosi rokonszaktákat is meghívta. A kongresszus napirendjén a vendéglátó ipart érdeklő — igen érdekes kérdések szerepelnek. Testületünk, amint azt annak idején közöltük, a meghívást elfogadta, most arról van szó, hogy a részvételt megszervezzük. Természetesen az utazás nem szorítkozik a kongresszus napjaira, hanem körülbelül 8—10 napon belül alkalom nyílik úgy Róma, mint Olaszország szépségeit megtekinteni. Az utazásban természetesen nemcsak maguk az iparúzők, hanem családtagjaik is résztvehetnek. Az ideiglenes útiterv a következő:

Indulás Budapest déli vasuti pályaudvarról **szept. 18-án** este 20.15 órakor érkezés Veneziába szept. 19-én d. e. 11.47 órakor; tartózkodás Veneziában 1 nap. Indulás Veneziából szept. 20-án d. e. 11.32 órakor, érkezés Rómába szept. 20-án este 19.50 órakor; tartózkodás Rómában 21., 22., 23. és 24-én. Indulás Rómából szept. 25-én reggel 7.10 órakor, érkezés Napoliba 25-



A szolid üzleteknél

A jövedelmet előre kiszámítjuk. A valódi „Franck” kávépótléknál a számítás egyszerű: mindig jó minőség + olcsó ár + állandó forgalom = pénz, a kereskedő minden kézmozdulatáért!

Ha szereli fehérneműjét, mosasson a fehérnemű gondozóba!

GŐZMOSÓ Speciális kelmepestő és vegytisztító vállalat. Kílórs ruha tisztításánál az ingek kézzel lesznek vasalva. Főüzlet: **Budapest, VIII. Baross-utca 122.** Tel. hív.: 14-40-48
Kílórs ruhát lágyított vízzel clormentesen kezeljük

én d. e. 9.50 órakor; tartózkodás Napoliban 1 nap. — Indulás Napoliból szept. 26-án d. u. 17.10 órakor, érkezés Budapestre szept. 27-én este 22.40 órakor.

Az utazás ára személyenként gyorsvonat III. osztályán, szállóval, naponként teljes ellátással **205 pengő**, egyágyas szoba igénybevétele esetén felár 10 P, II. oszt. vasuti jegy felára 35 pengő.

Ebbe az árba be van tudva a velencei, római, nápolyi város megtekintés költsége, a Nápolyból Pompeibe tervezettfélnapos kirándulás ára külön 10 pengő.

A kongresszus tagsági díja résztvevőknek 200 Lira, családtagjaiknak 100 Lira, minek ellenében különböző kedvezmények járnak.

Minthogy az utazás ára és a program végleges megállapítása a résztvevők számától és azok esetleges kívánságaitól függ, kérjük azokat a kartársakat, akik abban részt akarnak venni, közöljék jelentkezésüket és kívánságaikat f. hó végéig testületünk irodájával, mely készséggel szolgál információval.

Felhívás!

A Szent István jubileumi év rendező bizottsága látván azt a nagy erkölcsi hatást, melyet a május 30-iki Szent Jobb körmeneten a régi céhek utódai, a mai ipartestületek jelvényeik alatti felvonulása a többszáz-ezernyi bel- és külföldi résztvevőre gyakorolt és tekintettel arra, hogy az idej Szent István jubileum miatt a rmdes augusztus 20-iki Szent Jobb körmenetet a szokottnál nagyobb fényvel óhajtja megrendezni, felkérte az iparosságot, hogy keresztény, hazafias szelleméről és magyar polgári öntudatáról tegyen újabb tanúbizonyságot és régi jelvényei alatt vegyen részt az idej Szent István napi Szent Jobb körmeneten. Ipartestületünk ezen felhívásnak eleget óhajt tenni és felkérjük tagtársainkat, hogy az augusztus 20-iki Szent Jobb körmeneten való részvételre minél nagyobb számban jelentsék be ipartestületi irodánkban.

Az előkészítő bizottság.

Hűtőberendezések Fagylaltgépek

minden célra — minden nagyságban

Magyar Felvonó és Gépgyár R.-T.

W E R T H E I M

F. és Tsa Utóda - Hűtőgéposztály

Budapest, VI., Lehel utca 12. Telefon: 498-691.

Az 1938-39. iskolaévi beírások idejének megállapítása a tanonciskolákban

A polgármester úr f. évi május hó 19-én kelt 91.975—1938. VII. ü. o. sz. rendeletével az iskoláztatási kötelezettséget 1938—39. tanévre megállapította. A rendelet szerint a beíratások ideje a tanonciskolákban 1938. évi szeptember hó 1, 2, és 3. napja.

Az 1938—39. tanév ünnepélyes megnyitását (Veni Sancte) szeptember hó 4-én kell megtartani, a rendes tanítást pedig szeptember hó 5-én kell megkezdeni.

LAKBÉRLETI SZERZŐDÉS CSAK IRÁSBAN FOGLALVA ÉRVÉNYES

Az alperes háztulajdonosok a felperes által bérelt üzlethelyiség bérét felemelték, majd amidőn a felperes azt nem fogadta el, a bérletet felmondták. Felperes a szerinte jogellenesen történt béremelés és felmondás miatt kártérítési követelést érvényesít és azt arra alapítja, hogy az alperes háztulajdonosokkal szóbelileg abban állapodtak meg, hogy a közöttük meghatározott üzletbér „hosszú ideig véglegesített” bér marad, — amely megállapodással a felperes álláspontja szerint a bérleti szerződés változatlan tartalmát nyilván egy évnél hosszabb időben állapították meg.

A Kúria a következő indoklással utasítja el ezt a keresetet:

Az 1912:LIV. tc. 102. §-a alapján a szerződés kötésekor érvényben volt Székesfővárosi Lakásbérleti Szabályok 2. §-ának a) pontja értelmében az egy évnél hosszabb bérleti idő megállapítására vonatkozó kikötés érvényességéhez írás szükséges.

Ha pedig a törvény valamely szerződéshez meghatározott alakot szab meg s az alak hiányához más jogkövetkezményt nem kapcsol, a nem ilyen alakban kötött szerződés semmis.

Írásbeli alak hiányában tehát a bérleti időnek változatlan összegű bér mellett egy évnél hosszabb tartamban való megállapítása érvénytelen. Közömbös e részben az, hogy az írásbafoglalás melyik fél hibájából maradt el.

Érvénytelen (semmis) jogügyletből pedig kártérítésre jogalap nem érvényesíthető.

Ezek szerint sem a bér felemelése, sem az annak el nem fogadása miatt bérleti szerződés felmondása a kötelmi jog szempontjából szerződésszegő cselekménynek nem minősíthető, a felperesnek erre alapított kárkövetelése nélkülözi a jogalapot. (C VI. 6096—1937. Térfi, 1938. III. 24.)

Szállodák, kávéházak, mozik nem használhatják az idegen államok lobogóit

A hivatalos lap július 30-iki számában kormányrendelet jelent meg, mely szabályozza, hogy idegen állam lobogóját mikor lehet használni. A rendelet első szakasza kimondja, hogy idegen állam lobogóját kitűzni, vagy bármily más módon nyilvánosan használni tilos. A többi szakaszok felsorolják azokat az eseteket mikor kivételesen el lehet tekinteni a tilalomtól.

A Budapesten székelő diplomáciai képviselők államuk lobogóját használhatják s ugyanezek jogosítva vannak kitűzni államuk lobogóját a Magyarországon működő idegen konzulok a hivatalos helyiségeik elhelyezésére szolgáló épületen.

Idegen állam lobogója kitűzhető olyan magánépületen, amelyben idegen államfő, idegen uralkodóház tagja vagy idegen állam kormányának tagja van megszállva. Olyan magánépületen, amelyben idegen állam kormányának, törvényhozó testületének, vagy más országos intézményének hivatalos kiküldetésben ideiglenesen Magyarországon tartózkodó képviselője van megszállva, az illető állam lobogója az I. fokú rendőrhatalóság engedélyével tűzhető ki.

Nemzetközi kongresszusok, kiállítások, továbbá nemzetközi sportesemények alkalmával a külföldi résztvevők államainak lobogói az I. fokú rendőrhatalóságnak engedélyével a kongresszus, kiállítás, illetőleg a sportesemény színhelyén az engedélyben megállapított módon tűzhető ki. Olyan ünnepélyes események színhelyén, ahol idegen állam Budapesten akkreditált követe vagy ügyvivője hivatalos minőségben jelenik meg, az illető állam egy lobogója a magyar lobogó mellett azzal egyenlő nagyságban és egyenrangú helyen tűzhető.

Külföldi rendszámú gépjárművön annak az államnak lobogója, ahol a járómű lajstromozva van a szokásos kicsinyített mértékben a viszonyosság feltétele mellett használható. Használhatják autójukon saját államuk lobogóját a Budapesten működő diplomáciai kar tagjai és a Magyarországon működő idegen konzulok.

A lobogókitűzési tilalom nem vonatkozik az állami épületekre, az állami gépkocsikra, nem vonatkozik továbbá törvényhozó testületek, a kongresszusok alkalmával pályaudvar, repülőtér idegen lobogóval való feldiszipítésére.

A lobogótilalom alól a belügyminisztérrel egyetértésben indokolt esetben felmentést adhat.

Kalocsay Kálmán

új és használt üzletberendezések, sörpultok, székek, asztalok, kávéház-, vendéglő- és iroda felszerelések vétele és eladása. Saját fémnyomó, galvanizáló és chromozó üzem.

Budapest, VII. Népszínház-u. 27. Telefon 139-030.
Aranyéremmel többszörösen kitüntetve.

Gschwindt-féle

**Aqua vitae és egyéb likör különleges-
ségek, főzelék és gyümölcs konzervek**

A rendelet hatodik szakasza kimondja, hogy aki a lobogókitűzési tilalmat megszegi vagy kijátssza, amennyiben a cselekmény nem esik súlyosabb büntetőrendelkezés alá, kihágást követ el és azt 15 napig terjedhető elzárással kell büntetni. A rendelet 8 nap múlva lép életbe.

Az idegen államok lobogójának használatát szabályozó kormányrendelet lehetetlenné teszi, hogy áruházak, kávéházak, mozik, szállodák ezentúl — a rendeletben meghatározott kivételektől eltekintve — idegen államok lobogóit tűzhessék ki.

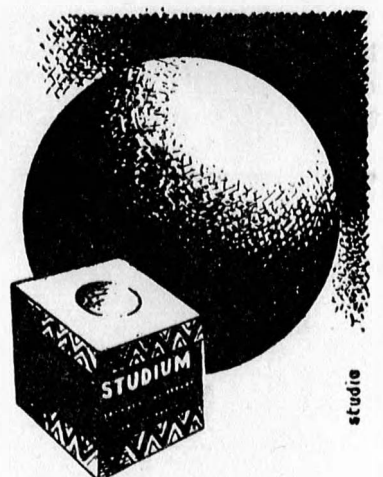
Fokozatosan növekszik az üze- mek szociális adminisztrációja

Az utóbbi hónapok szociálpolitikai rendelkezései az anyagi vonatkozásokon túl súlyos adminisztrációs terhet jelentenek az üzemek tulajdonosaira nézve. A munkabér, munkaidő, rendelkezések, adminisztrálás, a fizetéses szabadságok nyilvántartása, a fiatalok gyermek, és nők munkafeltételeinek betartására vonatkozó intézkedések ellenőrzése, a családibér köz-eljövőben történő megvalósítása, a társadalmi egyensúly helyreállítására vonatkozó kimutatások állandó nyilvántartása mind megannyi munka, mely jelentősen megnöveli a vállalatok adminisztrációját.

Hovatovább az a helyzet alakul ki, hogy ez az úgynevezett „holtadminisztráció” méreteiben eléri,

STUDIUM

dákó és
írókréta



Gyártja:

Budapesti Kréta, Vegyészeti Gyár és Keresk. rt.

Kapható:

Budapesti Kávésok Áruforgalmi rt.

Ha szereli fehérneműjét, mosasson a fehérnemű gondozóba!

GÖZMOSÓ Speciális kelmefestő és vegytisztító vállalat. Kilós ruha tisztításánál az ingek kézzel lesznek vasalva. Főüzlet: **Budapest, VIII. Baross-utca 122.** Tel. hiv.: 14-40-48
Kilós ruhát lágysított vízzel clormentesen kezeljük

én d. e. 9.50 órakor; tartózkodás Napoliban 1 nap. — Indulás Napoliból szept. 26-án d. u. 17.10 órakor, érkezés Budapestre szept. 27-én este 22.40 órakor.

Az utazás ára személyenként gyorsvonat III. osztályán, szállóval, naponként teljes ellátással **205 pengő**, egyágyas szoba igénybevétele esetén felár 10 P, II. oszt. vasuti jegy felára 35 pengő.

Ebbe az árba be van tudva a velencei, római, nápolyi város megtekintés költsége, a Nápolyból Pompeibe tervezett félnapos kirándulás ára külön 10 pengő.

A kongresszus tagsági díja résztvevőknek 200 Lira, családtagjaiknak 100 Lira, minek ellenében különböző kedvezmények járnak.

Minthogy az utazás ára és a program végleges megállapítása a résztvevők számától és azok esetleges kívánságaitól függ, kérjük azokat a kartársakat, akik abban részt akarnak venni, közöljék jelentkezésüket és kívánságaikat f. hó végéig testületünk irodájával, mely készséggel szolgál információval.

Felhívás!

A Szent István jubileumi év rendező bizottsága látván azt a nagy erkölcsi hatást, melyet a május 30-iki Szent Jobb körmeneten a régi céhek utódai, a mai ipartestületek jelvényeik alatti felvonulása a többszáz-ezernyi bel- és külföldi résztvevőre gyakorolt és tekintettel arra, hogy az idej Szent István jubileum miatt a rndes augusztus 20-iki Szent Jobb körmenetet a szoktnál nagyobb fényvel óhajtja megrendezni, felkérte az iparosságot, hogy keresztény, hazafias szelleméről és magyar polgári öntudatáról tegyen újabb tanúbizonyságot és régi jelvényei alatt vegyen részt az idej Szent István napi Szent Jobb körmeneten. Ipartestületünk ezen felhívásnak eleget óhajt tenni és felkérjük tagtársainkat, hogy az augusztus 20-iki Szent Jobb körmeneten való részvételre minél nagyobb számban jelentsék be ipartestületi irodánkban.

Az előkészítő bizottság.

Hűtőberendezések Fagylaltgépek

minden célra — minden nagyságban
Magyar Felvonó és Gépgyár R.-T.
W E R T H E I M
F. és Tsa Utóda - Hűtőgéposztály
Budapest, VI., Lehel utca 12. Telefon: 498-691.

Az 1938-39. iskolaévi beírások idejének megállapítása a tanonciskolákban

A polgármester úr f. évi május hó 19-én kelt 91.975—1938. VII. ü. o. sz. rendeletével az iskoláztatási kötelezettséget 1938—39. tanévre megállapította. A rendelet szerint a beíratások ideje a tanonciskolákban 1938. évi szeptember hó 1, 2, és 3. napja.

Az 1938—39. tanév ünnepélyes megnyitását (Veni Sancte) szeptember hó 4-én kell megtartani, a rendes tanítást pedig szeptember hó 5-én kell megkezdeni.

LAKBÉRLETI SZERZŐDÉS CSAK ÍRÁSBAN FOGLALVA ÉRVÉNYES

Az alperes háztulajdonosok a felperes által bérelt üzlethelyiség bérét felemelték, majd amidőn a felperes azt nem fogadta el, a bérletet felmondták. Felperes a szerinte jogellenesen történt béremelés és felmondás miatt kártérítési követelést érvényesít és azt arra alapítja, hogy az alperes háztulajdonosokkal szóbelileg abban állapodtak meg, hogy a közöttük meghatározott üzletbér „hosszú ideig véglegesített” bér marad, — amely megállapodással a felperes álláspontja szerint a bérleti szerződés változatlan tartalmát nyilván egy évnél hosszabb időben állapították meg.

A Kúria a következő indokolással utasítja el ezt a keresetet:

Az 1912:LIV. tc. 102. §-a alapján a szerződés kötésekor érvényben volt Székesfővárosi Lakásbérleti Szabályok 2. §-ának a) pontja értelmében az egy évnél hosszabb bérleti idő megállapítására vonatkozó kikötés érvényességéhez írás szükséges.

Ha pedig a törvény valamely szerződéshez meghatározott alakot szab meg s az alak hiányához más jogkövetkezményt nem kapcsol, a nem ilyen alakban kötött szerződés semmis.

Írásbeli alak hiányában tehát a bérleti időnek változatlan összegű bér mellett egy évnél hosszabb tartamban való megállapítása érvénytelen. Közömbös e részben az, hogy az írásbafoglalás melyik fél hibájából maradt el.

Érvénytelen (semmis) jogügyletből pedig kártérítésre jogalap nem érvényesíthető.

Ezek szerint sem a bér felemelése, sem az annak el nem fogadása miatt bérleti szerződés felmondása a kötelmi jog szempontjából szerződésszegő cselekménynek nem minősíthető, a felperesnek erre alapított kárkövetelése nélkülözi a jogalapot. (C VI. 6096—1937. Térfi, 1938. III. 24.)

Szállodák, kávéházak, mozik nem használhatják az idegen államok lobogóit

A hivatalos lap július 30-iki számában kormányrendelet jelent meg, mely szabályozza, hogy idegen állam lobogóját mikor lehet használni. A rendelet első szakasza kimondja, hogy idegen állam lobogóját kitűzni, vagy bármily más módon nyilvánosan használni tilos. A többi szakaszok felsorolják azokat az eseteket mikor kivételesen el lehet tekinteni a tilalomtól.

A Budapesten székelő diplomáciai képviselők államuk lobogóját használhatják s ugyancsak jogosítva vannak kitűzni államuk lobogóját a Magyarországon működő idegen konzulok a hivatalos helyiségeik elhelyezésére szolgáló épületen.

Idegen állam lobogója kitűzhető olyan magánépületen, amelyben idegen államfő, idegen uralkodóház tagja vagy idegen állam kormányának tagja van megszállva. Olyan magánépületen, amelyben idegen állam kormányának, törvényhozó testületének, vagy más országos intézményének hivatalos kiküldetésben ideiglenesen Magyarországon tartózkodó képviselője van megszállva, az illető állam lobogója az I. fokú rendőrhatalóság engedélyével tűzhető ki.

Nemzetközi kongresszusok, kiállítások, továbbá nemzetközi sportesemények alkalmával a külföldi résztvevők államainak lobogói az I. fokú rendőrhatalóságnak engedélyével a kongresszus, kiállítás, illetőleg a sportesemény színhelyén az engedélyben megállapított módon tűzhető ki. Olyan ünnepélyes események színhelyén, ahol idegen állam Budapesten akkreditált követe vagy ügyvivője hivatalos minőségben jelenik meg, az illető állam egy lobogója a magyar lobogó mellett azzal egyenlő nagyságban és egyenrangú helyen tűzhető.

Külföldi rendszámú gépjárművön annak az államnak lobogója, ahol a járómű lajstromozva van a szokásos kicsinyített mértékben a viszonyosság feltétele mellett használható. Használhatják autójukon saját államuk lobogóját a Budapesten működő diplomáciai kar tagjai és a Magyarországon működő idegen konzulok.

A lobogókitűzési tilalom nem vonatkozik az állami épületekre, az állami gépkocsikra, nem vonatkozik továbbá törvényhozó testületek, a kongresszusok alkalmával pályaudvar, repülőtér idegen lobogóval való feldiszipítésére.

A lobogótilalom alól a belügyminisztériummal egyetértésben indokolt esetben felmentést adhat.

Kalocsay Kálmán

új és használt üzletberendezések, sörpultok, székek, asztalok, kávéház-, vendéglő- és iroda felszerelések vétele és eladása. Saját fémnyomó, galvanizáló és chromozó üzem.

Budapest, VII. Népszínház-u. 27. Telefon 139-030.
Aranyéremmel többszörösen kitüntetve.

Gschwindt-féle

**Aqua vitae és egyéb likör különleges-
ségek, főzelék és gyümölcs konzervek**

A rendelet hatodik szakasza kimondja, hogy aki a lobogókitűzési tilalmat megszegi vagy kijátssza, amennyiben a cselekmény nem esik súlyosabb büntetőrendelkezés alá, kihágást követ el és azt 15 napig terjedhető elzárással kell büntetni. A rendelet 8 nap múlva lép életbe.

Az idegen államok lobogójának használatát szabályozó kormányrendelet lehetetlenné teszi, hogy áruházak, kávéházak, mozik, szállodák ezentúl — a rendeletben meghatározott kivételektől eltekintve — idegen államok lobogóit tűzhessék ki.

Fokozatosan növekszik az üze- mek szociális adminisztrációja

Az utóbbi hónapok szociálpolitikai rendelkezései az anyagi vonatkozásokon túl súlyos adminisztrációs terhet jelentenek az üzemek tulajdonosaira nézve. A munkabér, munkaidő, rendelkezések, adminisztrációs, a fizetéses szabadságok nyilvántartása, a fiatalok gyermekek, és nők munkafeltételeinek betartására vonatkozó intézkedések ellenőrzése, a családibér közeljövőben történő megvalósítása, a társadalmi egyensúly helyreállítására vonatkozó kimutatások állandó nyilvántartása mind megannyi munka, mely jelentősen megnöveli a vállalatok adminisztrációját.

Hovatovább az a helyzet alakul ki, hogy ez az úgynevezett „holtadminisztráció” méreteiben eléri,

STUDIUM

dákó és
írókréta



Gyártja:

Budapesti Kréta, Vegészeti Gyár és Keresk. rt.

Kapható:

Budapesti Kávésok Árutorgalmi rt.

PAITZ JÁNOS

Budapest, VII.,
Akácfa ucca 55.
TELEFON: 140-629

Uj és használt teljes KÁVÉHAZI
berendezések, BILLIÁRDASZTA-
LOK, dákok, golyók nagy raktára
E L A D Á S - V É T E L

sőt túlnövi a kereskedelmi adminisztrációt, ami pedig a vállalat éltető eleme.

Az adminisztrációs feladatoknak ez a nagy megnövekedése persze egymagában is súlyos anyagi terhet jelent, nagy munkatöbbletet és így foglalkozniok kell a vállalatoknak majd azzal a kérdéssel, milyen adminisztrációs-racionalizálási intézkedésekkel igyekezzenek ezt a munkatöbbletet csökkenteni.

Főként súlyosan esik számításba ez az improduktív munkatöbblet az iparosoknál, akik nem tudnak irodai alkalmazottat tartani, hovatovább csak ezeket a teendőket végezhetik. Ez pedig az üzleti eredményt fogja károsan befolyásolni.

H I R E K

Dr. Traeger Ernő miniszteri osztályfőnököt a lapoknál állandó munkaviszonyban álló munkatársakra és az időszakos és a nem időszakos lapok személyzetére vonatkozóan megállapított rendelkezések végrehajtása, továbbá a sajtókamara felállításának előkészítésére miniszteri biztossá nevezte ki a miniszterelnök. Ez a hír osztatlan roknszenvet keltett az egész magyar sajtó körében és örömmel fogadták Traeger Ernő dr. kormánybiztosi kinevezését mindazok, akik ismerik azt a lelkes sokoldalú munkát, amelyet a magyar kultúra számos területén végzett évtizedek óta. Iparunk szempontjából is örömmel vesszük tudomásul dr. Traeger Ernő osztályfőnök kinevezését, aki iparunk mindenkor igaz barátjának és jóakarójának bizonyult.

Fattinger Sándor veszi át **Thaly Zsigmond** államtitkár munkakörét. Thaly Zsigmond államtitkár nyugalombavonulásával munkakörének egy részét, értesülésünk szerint, Fattinger Sándor, a Dohányjövődék központi igazgatója veszi át, akinek munkakörébe fog tartozni a dohány, valamint a szeszjövődék



MŰFESTŐ-ÉSTISZTÍTÓ IPAR
KÁRPITOZOTT BUTOROK
LEBONTÁS NÉLKÜL
TISZTÍTÁSA ÉS FESTÉSE

Greguss István Tel.: 123-983.
Budapest, VI., Szinyei Merse-u. 28

ügyeinek intézése és fogyasztási adóosztály felülvizsgálata. Fattinger Sándor kitűnő képességeit a Dohányjövődék élén bizonyította be, ő fektette le a Dohányjövődék kommerciális alapjait és az üzleti forgalom fejlesztése, az egyes újabb készítményeknek a közönséggel való megkedveltetése során bebizonyította, hogy ezekhez a kérdésekhez is milyen kiválóan ért.

Személyi hírek. **Mészáros Győző**, ipartársulatunk elnöke f. é. augusztus 6-án kezdte meg nyári szabadságát Dr. **Strausz Vilmos** alelnök pedig mult hó 29-én utazott el néhány hétre a fővárosból. A testület ügyeit elnök távolléte alatt **Gál Arnold** és **Szabó Samu** alelnökök vezetik.

Szeiffert Antal halála. Folyó évi július hó 31-én reggel, életének 80. évében hosszú szenvedés után hunyt el iparuk népszerű és közszeretettben állott **Szeiffert Tóni** bácsija, aki hosszú éveken át volt ipartársulatunk agilis tagja, választmányi tagja majd alelnöke. Sok éven át volt az Üllői-uti Valeria kávéház tulajdonosa, majd azt eladva a Margit-körúti „Szeiffert” kávéházat vette át és virágoztatta fel. A kávéipari érdekek lelkes harcosa volt és bár több mint egy évtizede visszavonult az aktív iparüzéstől, állandóan élénk figyelemmel és érdeklődéssel kísérte a kávéipar mozgalmait. Legutóbb az ez év elején a Szeiffert kávéházban rendezett bemutató vacsorán vett részt, ahol lelkes szeretettel ünnepelték a megjelentek iparunk patriárkáját. Temetése augusztus 3-án délután fél 5 órakor ment végbe a Kerepesi úti temető halottasházából nagy és széles körű részvét megnyilvánulása mellett. A budapesti kávéipar ipartestületének tagjai **Mészáros Győző** elnök vezetésével nagy számban jelentek meg a temetésen, a nyitott sír felett pedig **Mészáros Győző** elnök mondott Istenhozzád-ot az elköltözött kartársnak és barátnak. **Szeiffert Antal** elhunytát leánya hr. **Jeszenák Pálné**, veje és unokája **Fort László** gyászolják. Iparunk évkönyvei pedig kegyelettel fogják megőrizni elköltözött érdemes barátunk emlékét!

Szent István heti zenélési záróra. A m. kir. belügyminiszter úr megengedte, hogy Szent István hetében tehát f. é. aug. 18., 19., 20., 21. és 22. napjain a nyilvános étkezőhelyiségek hajnali 4 óráig — külön engedélydíj fizetése nélkül zenéltethessenek.

Halálozás. **Friss Rezső**, az egykori budai Kaszinó kávéház sok éven át volt tulajdonosa f. é. augusztus 8-án váratlanul elhunyt.

Szűcs Mihály, a Magyar Szállodások, Vendéglősök és Koreszmárosok Országos Szövetségének elnöke mult hó utolsó napjaiban elhalálozott. Temetése az újpest-megyeri temető halottasházából nagy részvét mellett ment végbe.

A Magyar Szállodások, Vendéglősök és Koreszmárosok Országos Szövetsége augusztus 23.-án délelőtt féltizenegy órakor Székesfehérváron a Szent István-teremben a minisztériumi és egyéb hatósági kiküldöttek jelenlétében kongresszust rendez, amelyen az iparokra vonatkozó időszerű kérdéseket tárgyalják meg. Budapestről augusztus 22.-én indulnak a résztvevők. Az augusztus 23-i kongresszus reggel nyolc órakor istentisztelettel kezdődik, utána fel-

Salgó gőzmosógár és fehérneműkölcsönző

A legmodernebb berendezés. Mosás lágyított vízben.
VI., Vörösmarty ucca 54. - Telefon: 1-162-86
Olcsó árak! Pontos kiszolgálás.

vonulnak a hősi emlékműhöz, azt megkoszorúzzák és tizenegy óraker tartják meg a kongresszust. A részvételi díj személyenként 12 pengő.

A külföldi munkások munkavállalásának eltiltása. A hadirokkantak országos szövetsége az iparügyi miniszter úr önagyméltóságához felterjesztéssel fordult, amelyben azt kérte, hogy tegye megfontolás tárgyává, hogy mindaddig, amíg munkanélküli hadirokkant, hadiözvegy, hadiárva van, a vállalatok és üzemek külföldi honos munkásokat ne alkalmazhassanak. A felterjesztésre az iparügyi miniszter arról értesítette a szövetség országos központját, hogy a munkavállalási engedély iránt előterjesztett kérelmek elbírálásánál mindenkor beható megfontolás tárgya a munkavállalási engedély megadásának szükségessége. Ezenfelül a gondozására bízott érdekek megóvása céljából irányelvül tűzte ki, hogy mindaddig, amíg munkanélküli belföldi szakmunkás rendelkezésre áll, külföldi lehetőleg munkavállalási engedélyt ne nyerjen.

Engedélyhez kötik a bor- és sörnagykereskedést. Az eddigi iparjogi szabályozás szerint a bor- és sörnagykereskedés szabad iparnak volt minősítve, mint ilyenre, iparigazolványt a törvényes előfeltételek mellett bárki szerezhethet. A kereskedelemügyi miniszter azonban változtatni kíván ezen a helyzeten és leiratot intézett az iparkamarákhoz és felhívta őket, hogy az érdekelt szakkörök meghallgatása után a tervezett intézkedésekre vonatkozóan mielőbb terjeszték elé véleményes javaslatukat.

Rendelet készül a házikoszt forgalombahozatalának szabályozására. Régi panasz a vendéglősiparnak, hogy a házikoszt szabad forgalombahozatala elviselhetetlen konkurenciát okoz a vendéglőknek és kávéházaknak. A vendéglősök álláspontja szerint a házikoszt forgalombahozatalát nem lehet háziiparnak tekinteni. A kereskedelemügyi minisztérium most rendeleti úton kívánja szabályozni ezt a kérdést és a napokban már el is készül az erre vonatkozó rendelettervezet. E szerint a háztartásokban legfeljebb öt egyén keresetszerű élelmezése nem fog az ipartörvény hatálya alá esni és nem minősül a kifőző ipar gyakorlásának, ha a kiszolgált ételt az elkészítés helyén, a lakásban fogyasztják el.

Több fogyasztás — kevesebb forgalom. A főváros adójövedelme az idei év első felében csaknem egymillió pengővel növekedett. De az emelkedés nem

Győződjék meg kártyáink kiváló minőségéről.



CHROMO MAGYAR ÁLTALÁNOS PÁPIRIPAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG **KÁRTYAGYÁRA,** B U D A P E S T.

Gyártelep és iroda:
X., Füzér-utca 37-39
Telefon 148-420

Városi lerakat:
VI., Liszt Ferenc tér 5.
Telefon 119-041.

volt egyenletes, mert a fogyasztási adóbevétel szaporodott, a forgalmiadóbevétel viszont csökkent. Eből azt kellene következtetni, hogy a fogyasztás nagyobb volt, a forgalom pedig kisebb. Ezt nehezen képzeljük el, hiszen a fogyasztás forgalmat is jelent, valószínű tehát, hogy azoknál a cikkeknel volt kisebb a fogalom, amelyek nem tárgyai a fogyasztási adónak. Emelkedett a községi pótdóbevétel, valamint az Elektromos Művek, a Vízművek és a Gázművek jövedelme is. A Vízműveknél a kánikula ideje alatt rekordbevétel volt. Megjegyzendő azonban, hogy bevételi emelkedés csak a tavalyi tényleges bevétellel szemben állapítható meg, az ideai előirányzattal szemben kevesebb bevétel folyt be.

Nem mentesülnek az ipartestületek az egyszeri beruházási hozzájárulás alól. Az Ipartestületek Országos Központja legutóbb felterjesztést intézett a kormányhoz és azt kérte, hogy az ipartestületek vagyonát mentesítsék az egyszeri beruházási hozzájárulás alól. A terjedelmes indokolásban az IPOK hangsúlyozta, hogy az ipartestületek olyan tevékenységet fejtenek ki, amely egyenesen megkívánja, hogy az államra községekre, nyugdíj- és társadalmi biztossági intézményekre megállapított mentességet rájuk is kiterjessék. Az előterjesztett kérelem azonban csak részben járt eredménnyel. A pénzügyminisztérium ugyanis arra az álláspontra helyezkedett, hogy az ipartestületi székházak és a befolyt tagdíjak nem mentesíthetők a beruházási hozzájárulás alól. Ezzel szemben nem fogják figyelembe venni a mérlegben szereplő, de valósággal be nem folyt tagdíjhátralékokat.

Sós és édes, **ROPOGÓS** az idény süteményujdonsága

Készíti: **STEINER KEKSZGYÁR** Rendelés:
Telefon: 14-19-85

Finom teakeverékek

Speciálisan kávéházi igényeknek erős és aromás, gyorsan festő

Imperiál — Royal — Angol rendszerű teakeverékek

originál 2.50 és 5 kg-os ládákban, úgyszintén kimérve is beszerezhetők:

Kávésok Áruforgalmi R.-t.-től
Budapest, VIII., József-körút 38.

Telefon: 1—392—77.

(Nagyobb mennyiség lekötése esetén külön árajánlat).

Október végéig kell kiadni a fizetési szabadságot. A segéd fizetési szabadsága egy évi folytonos szolgálat után 6 nap. Fizetési szabadság annak jár, aki egy év óta megszakítás nélkül dolgozik a munkaadónál. A szabadságot egy év elteltétől számított 10 hónapon belül, de legkorábban 1938. január 1-től számított 10 hónapon belül kell kiadni. A fizetési szabadság jelenleg senkinél sem több hat napnál. A szabadságba az ünnepnapokat nem lehet beleszámítani. A tanoncnak 14 napi fizetési szabadság minden esetben jár, akkor is, ha a mester nem alkalmaz segédeket. A munkaadó a szabadságról köteles nyilvántartást vezetni és ott feltüntetni az alkalmazott: 1. nevét, születési helyét, évét, hónapját és napját; 2. szolgálatbalépésük évét, hónapját és napját; 3. szolgálati beosztásukat (pincér, főpincér, stb.) és szakképzettségüket; 4. fizetési szabadságuk időtartamát, a szabadság kezdetének és végének naptári megjelölésével; 5. a szabadságidőre kifizetett illetmény összegét. E nyilvántartást a hatósági közegeknek kívánatra be kell mutatni. Amelyik iparos állandóan legfeljebb két segédet alkalmaz, ott nem kell fizetési szabadságot adni.

A szerzett jogok védelme a mestervizsgánál. A mestervizsgákról intézkedő egyes rendelkezések módosítása és kiegészítése tárgyában a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara a körzetébe tartozó mestervizsgáló bizottsági elnökkel és alelnökkel szaktanácskozást tartott Nagy Antal vezetésével. Moór Jenő kamarai titkár ismertette az iparügyi minisztérium rendelettervezetét. Az ankét elfogadta a mestervizsgáló bizottsági elnökök, alelnökök és tagjai megbízásának megszűnésével kapcsolatos új rendelkezéseket, továbbá a bizottsági elnökökkel és tagokkal szemben esetleg felmerülő elfogultsági panaszok intézésének új rendjét. A szaktanácskozmány állást foglalt a szerzett jogok védelme tekintetében, ami azt jelenti, hogy a jövőben azoknak nem kell mestervizsgát ten-

Hattyu gőzmosó és fehérnemű kölcsönző vállalat
száraz vegytisztítás és festés
Budapest, VII., Klauzál-utca 8. — Telefon: 1-385-59
Az ország legnagyobb gőzmosó üzeme, legmodernebbül berendezvel Legkíméletesebb mosási-rendszer.

niök, akik régebben saját személyükben képesítéssel rendelkeztek.

Ellenőrzik a munkaidőt és a fizetési szabadságot. A munkaviszony egyes kérdéseinek szabályozásáról szóló 1937. XXI. tc. végrehajása ügyében megjelent rendelet, amely a tisztviselők munkaidejére, továbbá az összes iparos és kereskedelmi üzemekben alkalmazott személyzet fizetési szabadságára vonatkozó intézkedéseket tartalmazza. A kormány szigorúan ellenőriztetni fogja a rendeletek betartását, a kamarák már megkapták a miniszteri leiratot, amely szerint javaslatot kell tenniük az ellenőrző bizottságok munkaadó tagjainak kinevezésére.

Ipari és közigazgatási hírek

Átalány és többletmunka. A vállalkozó, ha a vállalati díj mennyisége meghatározott átalányösszegben van szerződésileg megállapítva, külön díjazást nem igényelhet oly munkáért, amelyet a vállalt tárgynak kellő gondossággal való megvizsgálása esetén előre láthatott volna, azonban külön díjat igényelhet azokért a többletmunkákért, amelyek a vállalat előre nem látott rendkívüli nehézsége miatt a vállalkozó hibáján kívül merültek fel.

A versenytárs személyének és árujának tárgyalása, mással való összehasonlítása valósága esetén is csak akkor megengedett, ha azt közérdek, vagy jogos magánérdek megóvása és a tárgyilagos összefüggése indokoltá s szükségessé teszik.

Közkereseti társaság iparjogosítványának hatálya nem szűnik meg amiatt, hogy a társaságból egy tag kilépett. Ez a körülmény az iparhatóságnak bejelentendő, mint az ipar állandóságában bekövetkezett változás. Ha azonban a közkereseti társaság tagjai közül a képesített társ vált ki, ami az iparhatóságoknak természetesen szintén bejelentendő, a társaság legkésőbb három hónapon belül köteles újabb képesített társról gondoskodni és őt az iparhatóságnak bejelenteni. Ennek elmulasztása az iparjogosítvány megszűnését vonja maga után.

Érvényes a felmondás, ha az alkalmazott nem is veszi tudomásul. A munkaügyi bíróság, majd fellebbezés következtében a törvényszék érdekes perben kimondotta, hogy a felmondás akkor is hatályos, ha az alkalmazott azt nem veszi tudomásul. A konkrét ügyben arról volt szó, hogy egy nagyobb üzem alkalmazottjának adott írásbeli felmondását a cégszerű kettős aláírás helyett csupán egy aláírással látta el, amire a felperes azt a jogigényt támasztotta, hogy a felmondás nem lehet hatályos, mert nincsen cégszerűen kiállítva. De — így szólt a felperes keresete tovább — akkor is, ha formailag cégszerűen lenne aláírva a felmondó-levél, érvénytelen az, mert a felper-

res ezt nem vette tudomásul. E tekintetben leszögezte a törvényszék, hogy a felperes részéről a felmondást nem kell tudomásul venni ahhoz, hogy a felmondás valóban érvényes is legyen, mert sem az ipartörvény, sem a kereskedelmi törvény, de a magánalkalmazottokról szóló rendeletben sincsen utalás arra, hogy a felmondást az elbocsátásra kerülő alkalmazottnak alá kell írnia, s így az érvényesnek tekintendő abban az esetben is, ha nem nyilatkozott, vagy nem nyilatkozhatott a tekintetben, hogy a felmondást elfogadja.

Kártérítés a munkakönyv szabálytalan kitöltése vagy késedelmes kiadása miatt. Ha a munkaadó a segéd kilépésekor, a munkakönyvet hiányosan kitöltve adja át, avagy egyáltalán nem adja át, akkor a pénzbüntetésen felül még kártérítési követelésnek is kiteszi magát, mert ilyen esetben a segéd joggal követelheti az egyheti elmaradt munkabérének megtérítését. Aki a törvényes rendelkezéseket nem tartja be, az az 1884:XVII. tc. 157. § a) pontjába ütköző kihágást követi el. Az iparosok tehát saját jól felfogott érdekükben cselekszenek, ha a munkások felfogadása és elbocsátása körül a legnagyobb gondossággal járnak el, illetve a munkásügyek intézésével megbízott alkalmazottat a fentebb ismertetett rendelkezések szigorú betartásával kötelezik.

Az iparos felelőssége tanonca hanyag iskolalátogatása miatt. Az I. fokú rendőri büntetőbíróház a hentesiparos terheltet tanoncának hanyag iskolalátogatása miatt a 1922:XII. t. c. 4. §-ába ütköző kihágás miatt a törvény 128. §-ának 4. pontja alapján 100 pengő pénzbüntetéssel büntette a következő megokolással: „Igy határoztam, mert a munkaadó felhozott védekezését, hogy egy esettől eltekintve ő — bár a tanonciskola ellenőrzőkönyvében való rendszeres betekintést elmulasztotta — pontosan küldte tanoncát iskolába, a megtartott tárgyalás adatai teljesen megcáfolták és az iskola igazgatójának jelentését mindenben megerősítették. A felelősség kérdésénél, sőt még annak mérve megállapításánál az 1922:XII. t. c. 94. §. és az u. e. t. c. végrehajtása tárgyában kiadott 78000—1923. K. M. sz. rendelet 161. §-ának rendelkezései értelmében megvizsgáltam azt a körülményt, hogy a tanonc a mulasztás idején a törvényes képviselőnél lakott. Mégis a munkaadó feltétlen felelősségét kell megállapítanom. Ugyanis terhelt elmulasztotta a kellő és köteles ellenőrzést és nem teljesítette azt a feladatát, amely az 1922:XII. t. c. 94. §-ának 1. bekezdésében van körülírva, amely szerint a munkaadó köteles a tanoncát az iskola pontos látogatására rászorítani. Márpedig a megtartott szembesítési tárgyalás eredményeként részben a tanoncnak, részben a tanonc törvényes képviselőjének felelősége volt az, aki tanoncát az iskola pontos látogatásától kellő indok nélkül visszatartotta, illetőleg oda később engedte, ezáltal, hogy a rendes műhelyi foglalkozástól azokon a napokon, melyen az oktatások történtek, csak há-

Kantos Testvérek

**festő, mázoló és
tapétázó iparüzem**

Budapest, VI., Horn Ede-u. 5. Telefon: 119-451, 118-523.

Kávéházak, szállodák, éttermek festő, mázoló és falkárpit munkálatait művészi kivitelben végezzük.

romnegyed 2 órakor engedte el, holott az oktatások már két órakor megkezdődtek.

Súlyosbító körülményként vettem, hogy a munkaadó egyáltalán nem ellenőrizte, sőt elősegítette azt, hogy tanonca állandóan az iskola pontos látogatása helyett pontatlanul, elkésve jelenhetett meg. Ezen cselekményével terhelt a fokozott ellenőrzést nemcsak elmulasztotta, hanem a mulasztás elkövetésére közvetve lehetőséget adott tanoncának, így a felelőség őt terheli. Az ellenőrzés hiányának rendszerességét kellett megállapítanom, különös tekintettel arra, hogy az egész tanéven át az iskola pontos látogatását a tanonc elmulasztotta. Mindezek alapján a munkaadó bűnösségét megállapítva, fenti jogalapon a rendelkező részben megjelölt mérvben büntettem.“ Budapest székesfőváros polgármestere 4156—1936. — V. kih. szám alatt hozott II. fokú ítéletével terhelt büntetését 50. — pengőre szállította le. A Kihágási Tanács 1662—1937. kih. sz. végzésével a további fellebezést hivatalból visszautasította.

Az alkalmazottaktól levont OTI-járulék be nem fizetése kihágás. Az OTI a biztosítási járulékhátralékok nagyságára való tekintettel utasította az ügyvitelt, hogy a fizetéssel hátralékos munkaadóval szemben a törvény vonatkozó büntető rendelkezéseit erőteljesebben alkalmazza. A törvény értelmében ugyanis „amennyiben a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, 1000 pengő, ismétlődés esetén pedig 8000 pengőig terjedő pénzbírsággal kell büntetni azt a munkaadót, aki a járulékokat, díjakat esedékességük szerint be nem fizeti“.

Az a munkaadó pedig, aki a fizetésre kötelezett munkavállalójától levonható részt (tehát a járulék felét) a törvényes határidőben szándékosan nem fizeti — amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik — kihágást követ el és 2 hónapig terjedhető elzárással és 600 pengőig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Tanoncok orvosi bizonyítványa céljából felvett jegyzőkönyv a 131.985—1937. P. M. számú rendelet szerint illetékmentes. (B. K. 229.)

Kávéházi berendezések, konyhafelszerelések, tálalószerkek beszerzésére melegen ajánlhatjuk *Kalocsay Kálmán* céget (VIII., Népszínház-u. 27. Telefon: 139—030.), hol ipartársaink, lapunkra való hivatkozás esetén különleges áron vásárolhatnak.

CORVINA

könyv- és papirkereskedés
VIII., JÓZSEF-KÖRÚT 48
 Telefon: 1-375-86

Legolcsóbb és legjobb beszerzési forrás!

Modern kölcsönkönyvtár

havi bérlet 1 pengő

Ifj. Grünwald Mór

Ferenc József-rakpart 6.

Telefon: 1-838-39. — Üveg és porcellán.

BORPALOTA RT.

Budapest, VI., Király ucca 26. szám.

Telefonok: 1-140-44. és 1-184-64.

Ajánlja a kiváló minőségű márkás fajborait palackozva és hordótételben.

FIGYELJÜNK! PIATNIK NÁNDOR ÉS FIAI BUDAPEST

magyar kártyagyár gyártmányainak valódiságára.
 Óvakodjunk az utánzásoktól!



Magyar Játékkártyagyár R.T.

PIATNIK NÁNDOR ÉS FIAI

Budapest, VII., Rottenbiller-u. 17.

Telefon: 1-310-63, 1-453-71.

Alapított 1824.

VÉDJEVY

Mielőtt tükörszükségletét

beszerezné, vagy üvegezési munkálatait kiadná saját érdekében kérjen ajánlatot

TÜKÖR ÉS ÜVEGÁRUHÁZTÓL

Népszínház-ucca 33. Telefon: 338-613

Használt belga-tükrök nagy választékban

Márványból

épületburkolást, portálokat, kávéházi asztalokat minden színben a legolcsóbb árban készít

KRONEMER DÁVID márványipari üzeme, Budapest, X., Kőbányai út 39. (Hungária körút sarok.) Telefon: 1-378-69.



Kapható:

Berkovits

papírárugyár
 kávéházi, éttermi
 és cukrászati
 kellékek

**BUDAPEST,
 VII., SIP UCCA 4.**

Telefon: 142-531

DEKA
 TOLLFOGYÁJO KÜLÖNLÉGSÉG
DEKA

NAGY IGNÁC pincefelszerelési cikkek raktára

BUDAPEST, VII. KÁROLY KÖRÚT 9.

Ajánlja dúsan felszerelt raktárát, ú. m.: borszivattyúk, szűrőgépek, palackok, parafadugók, címkék stb. T: 1-415-15

Felelős kiadó: Dr. Gaál Endre.

Lakása: Budapest, VIII., Rökk Szilárd-u. 31.

Nyomta: Róna Ferenc nyomdai műintézete,

Budapest, VII., Vörösmarty ucca 5.

Telefon: 138-170.

Hirdessen
 a Kávésok Lapjában